

האוניות של אייזנברג

אייזנברג
רכש אותה

התנגד. ואו רכש המיליונר את החברה לישראל והפך לבעליה בפועל. אני לא ערב לסיפורים מספרים מדוע כל־כך רצה בהחברה לישראל. מה שבטוח שכנודניה קיבל גם את צים (50%). לקח לו זמן לא רב, אחרי המפולת של ינואר '83 בנורסה, ואחרי מפולת הבנקאיות של אוקטובר אותה שנה, להבין שקנה טוס זקן, עתיר־ניסיון (הסוס), עם הרבה חובות. והסיפור נמשך. כך גם השפל בספנות.

הנה, רק בחצי השנה הראשונה של השנה הספירה, צים 50 מיליון דולר. הרבה? רק "אליעל" הפסידה יותר בשנים קודמות, אבל "אליעל" שהתאזר ששה מעט, היא חברה ממשלתית. צים כבר במעט לא.

וכאן אנחנו מגיעים לחלק המעניין ביותר כפרשה, שאולי גם בה ידרשו ועדת־חקירה, שכמו בעניין המניות הבנקאיות — לא תקום. אחד הדברים שלצים יש הרבה מאוד אלה הם חובות ככרים. חלקם בערכות הממשלה, שפירושה — אם צים לא תשלם, אנחנו קרי האוצר, שלם. עוד יותר מעניין למו חיובת, צים. בדקנו. בעל חוב גדול הוא. בנק לאומי, רבע מיליארד דולר, סחוח או יותר. בעל חוב שני, קרוב ל־300 מיליוני דולר, הוא

צים חברת השיט הישראלית, היא אחת מחברות־הספנות הגדולות בעולם. הגדול אינו נמדר על פי מיספר האוניות אלא הנפח שלהן, או במילים אחרות, כושרן להוביל מיטען מכל סוג. בשנים האחרונות טובלת הספנות העולמית משפל כבד: יש יותר מדי אוניות ופחות מדי מיטענים להובלה. התוצאה: תחרות חריפה בין החברות. תוצאה נוספת: הורדת מחירים אפילו את מתחת למחיר העלות, מתחת לכראיות — הובלת המיטען עולה יותר מהתשלום עבורו.

אפשר למכור אוניות? אפשר. אבל לא כדאי, המחיר שיתקבל יהיה קטן בהרבה ממחירה של האוניה. לכן כמעט שלא מוכרים. קשה גם למצוא קונים, שהרי, כמו שהיה אומר המורה לעברית, הקונים עצמם וקוקים לרחמי־שמים, שהרי גם להם אוניות מובטלות. בקיצור, עיסקי קנצנים ימים.

אתם בוודאי מבינים שלכל ההקרמה הארוכה הזו יש סיבה טובה מאוד, בלעדית מאוד, שגילוייה יגרמו לגלים גבוהים בכמה ממקומותינו (שוב המורה לעברית).

הנה הסיפור: בשעתו הוקמה החברה לישראל, שאמורה היתה ללכד בעלי הון יהודים, כדי שישקיעו מממונם הרב בישראל ויגרמו לרווחתה ואוב כך ייהנו מרווחים נאים, שאין עליהם מיסים.

ואומנם, נחקק חוק המעניק הטבות לרוב לאותם מבין המשקיעים שישקיעו מכספם בחברה לישראל. קשה לומר שהיתה התנפלות. אחרי כמה חודשים ושנים טובות נאספו כמה עשרות מיליוני דולארים. אחת הרכישות של החברה היתה 50% בצים. (לא בציפס, בציפס ותיכף תבינו גם למה) כמו בכל חברה, גם בצים יש מהא אחוז של מניות. השותפים הנוספים לא היו אלא, כלומר הם, ממשלת ישראל — 40% מהמניה ועוד 10% לחברת העובדים. שלענייננו תיקרא למען הקיצור, ההסתדרות.

נסטה שוב לרצף ונזכיר שו"ר מועצת המנהלים של החברה לישראל היה עד לפני כשנה וחצי הברון רוטשילד (הענף הצרפתי). כדי לקצר, רק נזכיר כי המולטימיליונר שאול אייזנברג, (בית אסיה, אתא נשק, יפאן וכו') חשקה נפשו להיות יו"ר החברה לישראל. הברון

מה יקרה

כסופו של דבר תהיה עיסקת־חבילה. לא כיום הרביעי והחמישי שעבר, שבהם אמורה היתה להיחתם. גם לא השבוע, לקראת ה־1 בנובמבר. הנה, כבר הספיקו להרוג עוד הצעה לעיסקה, של הנגידים לשעבר משה זנבר וארנון גפני.

עכשיו דניס־לאדניום בהצעת ההפיכת הדרות. לזו יש סיכוי גדול יותר. מתן ברך שבלי ההסתדרות אין עיסקה. חבל שלקח להם, לקברניטי־המשק, שלושה שבועות ללמוד את עובדות־החיים.

אמרנו שתהיה עיסקה. לא רק משום שצריך עיסקה למשק, אלא בעיקר יופי של ביטוי) שהמערכת הפוליטית זקוקה לה. זו הנדוניה של המערך.

טוב, אז מה ואיך יקרה? שיהיה ברור, השכר יקוצץ עוד יותר, אחרי שכבר נשחק בהוגן. תהיה הקפאה של מחירים. תהיה הקפאה של הריבית הבנקאית, בעצם, כך אומרים, יורידו את הריבית. זה טוב למשק אומרים גם הצד השני, המעסיקים, שסיכמו את המהלך עם אנשי המשק ההסתדרותי בשבת האחרונה. יקפאו מיסים, שהם ממילא גבוהים.

יש בעיה: בנק־ישראל ימשיך להרפס שקי לים. התקציב, אומרים בממשלה, יקוצץ. אבל זה תהליך ארוך. יהיו מיסים חרישים על אלה שיש להם. לא ברור בדיוק מי הם. בהסתדרות מגדירים אותם. אלה שהכנסתם איננה משכר־עבודה. מה יהיה על הקנצנים?

בינתיים, עד שכל זה יקרה, ימשיכו המחירים לעלות, בקצב כפול מהאינפלציה. מחירי־החשמל יעלו שוב למספר (בלומר אחרת), גם מחירי המים. גם מחירי הגז. הלחם לא. העופות הקפואים — אולי. השמן כבר יקר. מוצרי חלב

בנק הפועלים. חלק מחובות אלה הם בערבות הממשלה. חלק לא. חלק לטווח ארוך, חלק לטווח קצר.

עכשיו נחזור לאייזנברג. זוכרים? יש לו 50% מהעסק. גם מהחובות. אבל יש לו שותפים עשירים: האוצר וההסתדרות. זה כמה שבועות שאנשיו של אייזנברג מירפקים על דלתות האוצר ואומרים לשותפיהם שם: רבותיי, העסק זקוק לעירוי דחוף של מזומנים, ואתם, כשותפים, צריכים וחיבים להשפיע רוב טובה על העסק הכושל, שחס וחלילה לא ימעד, ולכך יש טעמים שונים ואמיתיים.

הצרה היא שכולם עסוקים בעיסקת־החבילה שלא נולדה, ולכן הם ממעטים ליחס חשיבות לענייני צים. הנה, יש בעיה יותר בוערת, אתא. גם שם הבעלים אינו אלא קבוצת אייזנברג. תחילה נמצא פיתרון לאתא. אחר כך נתפנה לענייני צים.

הנה, כאן העובדות. עכשיו נמתין ונראה מה יקרה. זה מוכרח לקרות.

נלחם כארי ונופל כזבוב

יהיה לי בראש שקראתי משהו בענייני־דיומא (עוד מילה מהמורה לעברית), משהו הנוגע להרפסה הבלתי־פוסקת של כספים על־ידי הממשלה (ההזרמה), אבל לא זכרתי איפה ולא זכרתי

מתי. אבל מה? יש לי אוסף של כל מיני קטעים, מכל מיני מקומות. חיפשתי וחיפשתי, ומצאתי (יגעתי ומצאתי). וכך היה כתוב:

"שש מאות אלף איש היו כאן לפני הקמת המדינה. הם עברו, סחרו, שירתו וסיפסרו בכמות הכסף שסופקה להם על־ידי ממשלת המנדט. זו היתה, כנראה, מודעת לתיאבון־ההרפסה שלנו, ועם הקמת־המדינה הוציאה אותנו מייד מגוש הסטרלינג. יכול מאוד להיות שזה העונש הקשה ביותר שממשלת בריטניה הנחיתה עלינו. נשארנו בלי מנגנוני בלימה ואיוון, שאילצו אותנו להרפס כסף בזהירות".

את זה כתב בספר, פקיד־בנק בכיר, לפני כמה שנים.

והוא כתב שם, באותו ספר, עוד משהו. משהו כול:

"נגיד בנק־ישראל, המתמנה דר־פאקטו, באופן מזור, בהמלצת שר־האוצר, שאת מעשיו הוא צריך לרסן, נלחם כארי ונופל כזבוב".

אתנחתא עם מכונת־כתיבה

מימיו טרופים אלה אפשר וצריך לעשות הפסקה קלה, מה שמכנים אתנחתא, ולספר לכם לא על עיסקת־חבילה שלא היתה עדיין, או על שחיקת־שכר או על מחירי־החשמל ששוב עלה — למפרע, אלא מה? — או על גזירות שעוד הונחתו.

בעלת אוניוים הנשמעת לפקודות בעליה, ללא הברל קול, מיתר וצליל, כיאה לאוזן רגישה של אדם בן־ימינו. מכונת־כתיבה ממוחשבת, שתוכל לתרגם את קולו של האדם לאותיות, מילים ומיפושטים, מבלי להורק למערכת קלידים, אינה עוד בגדר הלום. יותר מזה, בדקו ומצאו, האמריקאים כמובן, שלמכונת־הכתיבה המאוזנה, בקיצור מכא"ז, יהיה שוק של 3.5 מיליארד דולר בשנת 1989.

הקשיים עדיין רבים, לדיבורו של אדם יש המון וריאציות אקוסטיות, לא רק בין אדם לרעהו, אלא שינויים החלים אצל אותו אדם כמשך היום. קשה לחזות את מיננה המישפט, מהירות אמירתו, המשכו ועוד כל מיני דברים שגם לי קשה להבינם. הקיצור, יש המון בעיות. כדי לפתור את הבעיות יש גישות שונות. הגישה המקובלת ביותר היא זו האומרת שיש לבנות מילון של תבניות־קול משולבות במילים הבודדות. כך כתבו. המכונה שלנו בודקת ומוזה במהירות של 10

מיליוניות השניה את תבנית־הקול והופכת אותה למיספר, ועכשיו מושווית המילה של הרובר לתבנית־הקול הנמצאת בו־יכרון המחשב. כדי למצוא את המילה המתאימה ביותר, המורפסת מייד באמצעות מרפסת. כמה מן החברות הגדולות בארצות־הברית עורכות ניסויים ובהן איי־בי־אם, חברת הטלפון איי.טי.טי. ואפילו חברת־ענק יפאנית, כדי להגיע לפיתרון משביע רצון — כיצד תוכל מכונה לזהות את דברי האדם, מבלי להבינם.

איי־בי־אם הודיעה בשבוע שעבר כי הצליחה לפתח מערכת ניסיונית, המזהה 95% מתוך 5000 מילה באוצר מילים עיסקי. והו, לכל הדעות, עניין מרשים. אולם יש לה שני חסרונות — האחד שאיננה יכולה לזהות דיבור שוטף, ויש צורך בהפסקות קצרות בין מילה למילה, והחיסרון השני — הצורך במחשב גדול יחסית ויחידות־עיבוד מסובכות.

חברה אחרת טוענת, שכבר בעוד שנתיים תוציא לשוק מכונת־כתיבה מאויינת, במחיר של עשרת אלפים דולר, עם אוצר מילים בן עשרת אלפים מילים. ויש גם פרופסור מהמכון הטכנולוגי איי־טי, המפתח מכונת־כתיבה מאויינת על פי עקרונות שונים, שאותם, למרבה הצער, הוא מסרב לגלות. זיכרונה יגיע לאלפיים מילים. אבל זה יקרה ב־1988. עכשיו, תארו לעצמכם, שהמזכירות תיעלמנה מהנוף המישרדי. מה יהיה?

גפני
הרגו אותה

יתיקרו הרבה יותר. גם העגבניות ואולי גם המפסונים.

הרלק? אפשר יהיה לנסוע עד פתח־תיקווה בחמשת אלפים שקל — אבל זה רק מצפון תל־אביב.

ואחרי כל אלה, לא ברור מה יהיה. גם אלה שיחתמו על עיסקת־החבילה לא יודעים מה יהיה. אילו ידעו, היו חותמים עליה לפני שבועיים.

והעיקר — תחילו לקלל עוד פעם, כשתקבלו כיום הרביעי את משכורתכם כאיחור אינפלציוני של חודש. תחלקו בשער היציג של הדולר, התוצאה: שוב רפקו אתכם. גם אותי.